

## Motion till riksdagen 2018/19:622

av **Ingela Nylund Watz m.fl. (S)**

# Avskaffa EBO

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra situationen för nyanlända flyktingar genom att avskaffa EBO och införa ett s.k. värdigt eget boende och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

I slutet av 2015 beslutade regeringen att alla Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för mottagandet av nyanlända flyktingar. För de kommuner i landet som under lång tid tagit ett emot en oproportionerligt stor andel av de nyanlända var detta ett mycket välkommet beslut. Lagstiftningen, som trädde i kraft 2016, omfattar dock enbart de flyktingar som vid ankomsten blir anvisade plats i så kallade anläggningsboenden (ABO), men vid fördelningen tas hänsyn till de kommuner som redan tagit ett stort ansvar.

Sverige har dock alltjämt i praktiken två mottagningssystem för asyl- och flyktingmottagandet. Dels det ovan nämnda systemet med platsanvisning till asylboende (ABO), dels ett system där de nyanlända ordnar sitt eget boende (EBO). EBO-systemet har för ett fåtal kommuner skapat en mycket besvärlig situation med en parallell och svart bostadsmarknad, trångboddhet och ökad segregation – en situation där skrupellösa individer hänsynslöst och cyniskt exploaterar utsatta människors behov av tak över huvudet. I denna miljö far många människor illa och allra värst utsatta är barnen som fråntas rätten till en trygg uppväxt och vars livsmöjligheter begränsas.

Under våren 2018 presenterades den s k Mottagandeutredningens betänkande och denna tillsammans med den kompletterande promemorian ”Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande” skickades ut på remiss. Remisstiden utgick den 15 oktober 2018.

Utredningen föreslår bland annat en förändring av reglerna om hur asylsökandes möjligheter till eget boende kan begränsas. Huvudförslaget innebär att Migrationsverket gör en social prövning i kommuner med socioekonomiskt utsatta områden för att

begränsa antalet egenbosatta asylsökanden. Två modeller för hur detta kan åstadkommas presenteras.

1. I en kommun där en ordning med en social prövning har införts ska en asylsökande som vill ordna eget boende ansöka om en social prövning hos Migrationsverket. Om kraven inte anses uppfyllda men den asylsökande ändå väljer eget boende ska rätten till dagersättning eller särskilt bidrag förverkas.
2. Vissa bostadsområden undantas från möjligheten till EBO under asyltiden. Om en asylsökande ändå väljer att bosätta sig i något av dessa områden ska rätten till dagersättning eller särskilt bidrag förverkas utan individuell prövning av boendet.

Utredningens förslag är ett steg i rätt riktning och förslaget om att en social prövning bör införas i kommuner där social och ekonomisk utsatthet förekommer eller i kommuner som tagit emot många asylsökande i eget boende under lång tid välkomnas.

Förslaget är dock inte tillräckligt långtgående för att på allvar bryta segregationen och exploateringen av utsatta människors behov av bostad. För att åstadkomma ett verkligt trendbrott och för att motverka den organiserade ekonomiska brottsligheten som vuxit fram genom systemet med eget boende, måste EBO-lagstiftningen helt avskaffas eller reformeras i grunden.

Det förslag som Södertälje kommun presenterat och som kommit att kallas VEBO – Värdigt eget boende – skapar en bättre ordning i mottagandesystemet. Förslaget innebär att den asylsökandes adress ska kontrolleras innan en utflyttning sker till en kommun, så att adressen verkligen finns, att det inte är ett svartkontrakt, att bostaden inte är trångbodd och att barn inte riskerar att fara illa. I detta förslag är det socialtjänsten i den berörda kommunen som ska ansvara för och genomföra prövningen av boendet. Detta är en bättre ordning än den som förslås i Mottagandeutredningen där migrationsverket ges ansvaret för prövningen. Kommunens socialtjänst har bättre lokalkännedom och därmed större möjligheter att göra en korrekt bedömning av boendets kvalitet.

*Ingela Nylund Watz (S)*

*Serkan Köse (S)*

*Leif Nysmed (S)*

*Mathias Tegnér (S)*

*Anna Vikström (S)*